

PODSUMOWANIE

Od niedawna czołowi naukowcy zajmujący się rozwojem mózgu u dzieci ostrzegają o „chemicznym drenażu mózgu” z powodu ekspozycji na niskie poziomy rtęci. Profesor Philippe Grandjean z Harvard University i University of Southern Denmark mówi, że nasze społeczeństwo traci swoją inteligencję – punkty IQ w naszej populacji ulegają chemicznemu niszczeniu. Uszkodzenie rozwijającego się mózgu co w większości przypadków jest nieodwracalne wzrasta w konsekwencji ekspozycji na metylortęć jak i toksyny neurorozwojowe podczas wczesnego rozwoju płodu. Toksyny te powodują uszkodzenie mózgu w dawkach o wiele niższych niż wcześniej uznawano, ponieważ są o wiele niższe niż te wpływające na funkcjonowanie mózgu dorosłych i o wiele niższe niż poziomy w katastrofach spowodowanych ostrymi zatruciami w przeszłości.

Najbardziej narażoną populacją są niemowlęta i małe dzieci, a co za tym idzie kobiety ciężarne. Ponieważ rtęć jest najbardziej toksyczna dla rozwijającego się mózgu, jest magazynowana w organizmie i przekazywana dziecku podczas ciąży i ponieważ wiele kobiet nic nie wie na temat ekspozycji i jej źródeł, kobiety w ciąży lub kobiety, które zamierzają zajść w ciążę mogą nieświadomie eksponować swoje nienarodzone dzieci na ryzyko poważnych zaburzeń neurologicznych. Rtęć jest wysoce toksyczna, szczególnie kiedy jest metabolizowana do metylortęci, która kumuluje się w rybach, krąży w łańcuchu pokarmowym i stanowi ryzyko dla spożywających regularnie ryby. Głównymi źródłami ekspozycji są po pierwsze, w konsekwencji spożywania ryb, szczególne rodzaje ryb – te stojące najwyżej w wodnym łańcuchu pokarmowym, po drugie, rtęć i kontakt z nią w miejscu pracy; po trzecie źródła przemysłowe w społeczeństwie.

Stawiając czoła temu publicznemu problemowi zdrowia rządu i międzynarodowe organy ogłosiły rekomendacje dotyczące poziomów bezpieczeństwa, których celem jest zabezpieczanie ludzi. Tymczasem nie jest jasne który dokładnie poziom nie będzie dawał toksycznych efektów na mózg płodu. Zdania naukowców na temat bezpiecznych poziomów ulegały zmianom, a poziom rtęci uznawany za bezpieczny obniżaniu. Niektórzy naukowcy wierzą, że może nie istnieć poziom rtęci w organizmie, który jest bezpieczny. Dlatego obecnie oceniane poziomy ekspozycji w ramach i poza Europą są przedmiotem dużych obaw. Znaczny odsetek populacji świata regularnie spożywa ryby i dlatego przepisy nie redukują

tego zagrożenia zdrowotnego dla przyszłych generacji.

W ciągu ostatnich lat, dwie organizacje: Health Care Without Harm w Europie oraz Health and Environment Alliance rozpoczęły kampanię w celu zwiększenia świadomości na temat niemych uszkodzeń mózgu i mobilizacji społeczności w celu poparcia dla redukcji zanieczyszczenia rtęcią w Unii Europejskiej i na całym świecie. Nasza Kampania Zostań Zdrowy Stop Rtęci przeprowadziła badanie ilustrujące poziom rtęci we włosach 250 kobiet w 21 krajach. Badanie to pokazuje, że więcej niż 95% badanych kobiet ma oznaczalne poziomy rtęci w organizmie.

Poziomy bezpośrednio przyswajane często są oceniane z poziomów znajdujących we włosach, więc niektóre „poziomy włosów” uważa się za korespondujące z tzw. dawkami przyjmowanymi. Piętnaści procent było powyżej najbardziej bezpiecznej „Dawki Referencyjnej” 1 ug/g ustalonej przez United States National Research Council, który to poziom nie powinien być przekroczony u kobiet w wieku rozrodczym. Jednakże wszystkie kobiety miały wartości poniżej wzorcowego limitu dawki 10 ug/g ustalonego w 1990 roku przez Światową Organizację Zdrowia. Jest to poziom przy którym stwierdza się konsekwencje neurologiczne. Nasze badanie sugeruje związek między spożywaniem ryb i podwyższonym poziomem rtęci.

Na poziomie indywidualnym ryzyko wynikające z niskich dawek rtęci może być mniej alarmujące, ponieważ podwyższony poziom rtęci u matki nie prowadzi automatycznie do uszkodzenia mózgu u dziecka i ponieważ małe konsekwencje mogą być nieuchwytnie. Jednakże konsekwencje rozpowszechnionych niskich poziomów rtęci u kobiet w wieku rozrodczym są ogromne dla naszego społeczeństwa. W konsekwencji rozpowszechnienia zanieczyszczeń rtęcią nasze obecne i przyszłe dzieci są zagrożone większym ryzykiem niższej inteligencji, upośledzonego uczenia się, deficytów sensorycznych i opóźnień prawidłowego rozwoju.

Bardzo trudno jest, a jednak jest to problem podstawowy, służbom zdrowia i innym władzom publicznym odpowiedzialnym za decyzję brać poważnie kontaminację niskimi poziomami rtęci. Ponieważ rtęć jest globalnym zanieczyszczeniem niezależnym od krajowych czy regionalnych granic, uwolniona gdziekolwiek w świecie może prowadzić do chemicznego uszkodzenia mózgu gdziekolwiek indziej. Ostatecznie niezbędna jest globalna akcja w celu eliminacji celowego stosowania rtęci – i przez to jej dalszemu

uwalnianiu, usuwania kontaminacji rtęcią, redukowania nieświadomego uwalniania z głównych źródeł powietrza takich jak spalarnie, opalane węglem elektrownie i piece cementowe.

Powszechnie dostępne są substytucyjne produkty i technologie dla większości zastosowań rtęci, które mogłyby zapobiegać uwalnianiu rtęci i emisji. Powinno być to prześledzone tak szybko jak to możliwe na każdym poziomie rządowym, publicznym i komercyjnym. Jednakże nawet gdyby wszystkie zastosowania rtęci zostałyby zatrzymane, rtęć obecna już w środowisku i łańcuchu pokarmowym nadal stanowi czynnik ryzyka dla zdrowia. Dlatego niezwykle istotne jest w interesie rządu, prywatnym i publicznym, umożliwienie pomiarów w celu zabezpieczenia zdrowia dzieci, co jest wspólnym i powszechnym rozwiązaniem. Istotna jest identyfikacja populacji

wysokiego ryzyka poprzez biomonitring i zapewnienie, że ludzie są lepiej informowani jak unikać ekspozycji na rtęć.

Profesjonaliści opieki zdrowotnej mogą odgrywać wiodącą rolę w dążeniu do świata wolnego od rtęci. Sektor opieki zdrowotnej, wliczając dentystów przyczynia się w sposób istotny do zanieczyszczania i stąd może promować alternatywne wolne od rtęci urządzenia, otwierając możliwości dla innych przemysłów.

Ponadto, sektor ochrony zdrowia jest ważnym zaufanym źródłem informacji, i tym samym ma szczególną rolę w podnoszeniu społecznej świadomości na temat ryzyka dla konkretnych populacji.

KAMPANIA „ZOSTAŃ ZDROWY, STOP RTĘCI” WZYWA DO:

- *Zmiany polityki przyspieszając redukcję stosowania rtęci, poprzez globalny zakaz z udziałem społeczności zapewniający efektywną implementację. Zakaz ten musi dotyczyć problemu rtęci we wszystkich aspektach, od produkcji do stosowania i usuwania – i we wszystkich częściach świata, tak aby zanieczyszczenia nie migrowały z jednego regionu do kolejnego. Europa jest liderem w tych wysiłkach, ale nadal wiele musi być osiągnięte.*
- *Edukacji populacji na temat aktualnego ryzyka i dostarczania narzędzi, które pokażą jak minimalizować ryzyko ekspozycji na rtęć niemowląt i dzieci. Biomonitring aktualnej ekspozycji, który angażuje społeczność lokalną jest kluczowy w celu poprawnego pomiaru osiągnięcia tych celów edukacyjnych jak i pomiarów polityki informacyjnej.*
- *Promocji transferu alternatywnych technologii i wsparcia finansowego dla krajów trzeciego świata zapewniając, że mogą także wprowadzić w życie ochraniające pomiary, które podjęły Europa i inne kraje rozwinięte*

